

Miljö- och
samhällsbyggnadsförvaltningen
Anna-Stina Påledal

2024-09-17

Dnr SBN 2023-606
Dnr KS 2023-970

Samhällsbyggnadsnämnden

Motion (L) - Höj beredskapen inför skyfall, svar

Förslag till samhällsbyggnadsnämndens beslut

1. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad med hänvisning till att behov och syfte redan uppfylls genom pågående arbete inom miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen.

Ärende

Daniel Ny (L) föreslår i en motion daterad 2023-08-25 att:

- Linköpings kommun enligt motionens intentioner tar fram och implementerar en skyfallsplan innehållande åtgärder för att minska översvämningsrisk vid skyfall.
- Kommunen uppdaterar sin handlingsplan för klimatanpassning.

Pågående arbete med ny vattentjänstplan, pågående uppdatering av klimatanpassningsprogram och handlingsplan för klimatanpassning samt översynen av översiktsplanens aktualitet möter för närvarande upp motionens efterfrågade behov och syfte. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår därför att motionen besvaras med hänvisning till att behov och syfte redan uppfylls genom pågående arbete inom miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Motion (L) – Höj beredskapen inför skyfall, svar 2024-09-17
Bilaga – Motion (L) – Höj beredskapen inför skyfall

Bakgrund

Klimatförändringen väntas påverka de mest extrema regnen, de så kallade skyfallen. Ett regn som vi idag betraktar som ett 100-årsregn kommer sannolikt att inträffa oftare i framtiden. Genom förebyggande och långsiktigt arbete kan Linköping anpassas både för dagens och framtida skyfall. Mot bakgrund av detta pågår sedan flera år redan arbete inom miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Ett arbete som sker i dialog med kommunledningsförvaltningen och Tekniska verken.

Ett exempel på arbete är en helt ny vattentjänstplan för kommunen. Vattentjänstplanen ska bland annat, enligt lag om allmänna vattentjänster, beskriva hur kommunen ska trygga vattentjänsterna dricksvatten, spillvatten och dagvatten vid skyfall. Vatten-tjänstplanen antogs av kommunfullmäktige i mars 2024.

Arbete med översyn och uppdatering av klimatanpassningsprogrammet (KF, 2018) och handlingsplanen för klimatanpassning (KS, 2019) pågår vilket uppfyller yrkandet i motionens andra punkt.

Kommunens översiktliga planering vägleder beslut om mark- och vattenanvändning där hänsyn till bland annat skyfall och översvämning ingår. Bland annat finns ställningstaganden för hur kommunen ser på risker kopplat till skyfall och översvämning som riktlinjer för fortsatt planering och bygglovsgivning.

Efter beslut under 2024 om planeringsstrategin kommer klimatanpassningsfrågorna att behandlas i översynen av kommunens översiktsplan.

Parallellt pågår ett kontinuerligt arbete med att ta fram olika typer av kart- och planeringsunderlag som redovisar var översvämningar riskeras till följd av skyfall och var kommunen förväntas få de största "rinnstråken" i staden när skyfallet kommer. Dessa underlag används bland annat vid översikts- och detaljplanering, tillsammans med de mer generella ställningstaganden som finns i översiktsplanen för att pröva markens lämplighet.

En skyfallsplan ger vägledning kring hur vattnet kan ges plats i staden. För närvarande pågår dock redan en hel del arbete med dessa frågor, vilket beskrivs ovan. Behov och beslut om framtagande av eventuell skyfallsplan behöver utgå från dessa pågående arbeten och det bedöms just nu för tidigt att ta ställning till om även en skyfallsplan behöver tas fram.

Exempel på redan genomförda åtgärder med syfte att bland annat minska risken för översvämningar vid skyfall är det omfattande arbete med anlagda våtmarker som gjorts uppströms staden i Tinnerbäckens huvudfåra och även i biflödet från söder. Dessa våtmarker fördröjer och håller kvar regn och smältvatten och avlastar på så sätt Tinnerbäcken. Tinnerbäckens fåra genom Vallastaden byggdes också för att klara höga flöden utan att orsaka skada på byggnader och gator i området.

Det planeras även i samverkan med Tekniska verken för åtgärder i parker och gator för att fördröja dagvatten och för att få till översvämningssytor som kan ta hand om kraftiga regn.

Fungerande samverkansformer vid årets översvämningar

Linköping kan framförallt drabbas av två olika typer av översvämningar:

1. Översvämningar utmed sjöar och vattendrag som inträffar under långa perioder med riklig nederbörd eller snösmältning. Drabbar bara områden utmed sjöar och vattendrag och pågår ofta under en längre period.
2. Översvämningar till följd av extrem nederbörd (skyfall) som faller över ett mindre geografiskt område under en kort tid.

Det som beskrivits tidigare under rubriken Bakgrund avser skyfall (pkt 2).

Under februari och mars månad har översvämningar drabbat stora områden utmed framförallt Motala Ström, Stångån, Svartån och Roxen till följd av höga flöden/ vattennivåer (pkt.1). Vid en samhällsstörning som denna är det viktigt att snabbt kunna samordna insatser, prioritera behov och hjälpas åt för att kunna agera så effektivt som möjligt. Detta görs via den lokala inriktnings- och samordningsfunktionen (ISF).

Miljö- och samhällsförvaltningen ingår sedan tidigare i Älvgruppen som är ett forum för samverkan mellan aktörer inom Motala Ströms avrinningsområde. Gruppen arbetar både förebyggande och kan vara en operativ resurs vid allvarliga situationer (ISF-stöd). I Älvgruppen ingår utöver kommuner även representanter från Länsstyrelsen, vattenkraftbolag, Trafikverket, polisen, larmcentraler, SMHI och andra organisationer med ansvar och uppgifter inom Motala Ströms avrinningsområde. Älvgruppen samordnas av Länsstyrelsen

I samband med översvämningarna i feb-mars aktiverades Älvgruppen under den mest kritiska perioden. Älvgruppen som ISF-stöd har fungerat bra.

Både ISF och Älvgruppen som ISF-stöd visar på att kommunen har fungerande samverkansformer när en samhällsstörning sker.

Ekonomiska konsekvenser

Att ta fram en skyfallsplan för Linköping skulle innebära dels interna kostnader i form av nedlagd tid hos tjänstemän, dels inköp av konsultstöd.

Förslaget att ta fram en skyfallsplan är ofinansierat och vid ett genomförande skulle en omprioritering på nämndens budget och verksamhet behöva göras.

Kommunala mål

Förslaget bidrar till målområdet "En ledande kommun i miljö- och klimatarbetet" genom att ta fram och implementera planer som innehåller åtgärder för en klimatanpassad stadsmiljö och som minskar risken för översvämningar vid skyfall.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Någon jämställdhetsanalys har inte bedömts vara aktuell i detta ärende.

Samråd

Samråd har skett med kommunledningsförvaltningen som inte har några synpunkter som avviker från miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Miljö- och
samhällsbyggnadsförvaltningen

Paul Håkansson

Leif Lindberg

Beslutet skickas till:
Samhällsbyggnadsnämnden
Motionärerna